Ч. 214 (14.111). Львів, вівторок 13. серпня 1935. Faoxtowa opra., opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українські кандидатури до сойму.

КОМУНІКАТ

Провід Українського Національно-Демократичного Обєднання устійнив такі кандидатури до сойму:

1. Округа ч. 61 Тернопіль — Збараж, Скалат: ВАСИЛЬ БОЛЮХ, рільник, Кутківці, пов. Тернопіль,

2. Округа ч. 62 Золочів — Камінка, Радехів, Броди: ВОЛОДИМИР КУЗЬМОВИЧ, ем. проф. гімн. і редактор, Львів,

3. Округа ч. 63 Бережани — Перемишляни, Зборів: Д-р СТЕПАН БІЛЯК, адвокат, Львів,

4. Округа ч. 64 Бучач — Теребовля, Підгайці: ЗЕНОВІЙ ПЕЛЕНСЬКИЙ, редактор, Львів,

5. Округа ч. 65 Чортків — Копичинці, Борщів, Заліщики: Д-р СТЕПАН БАРАН, адвокат, Тернопіль,

6. Округа ч. 66 Станиславів — Товмач, Надвірна: Д-р ІВАН ВОЛЯНСЬКИЙ, адвокат, Станиславів, (кандидат Української Народної Обнови).

7. Округа ч. 67 Коломия — Городенка, Снятин, Косів: ІВАН ЗАВАЛИКУТ, кандидат адв., Коломия,

8. Округа ч. 68 Калуш — Рогатин, Долина: ДМИТРО ВЕЛИКАНОВИЧ, ем. упр. школи, Львів,

9. Округа ч. 69 Стрий — Жидачів, Бібрка: Д-р КОРНИЛО ТРОЯН, адвокат, Ходорів,

10. Округа ч. 72 Львів — Городок Ягайлонський, Мостиська: ВАСИЛЬ МУДРИЙ, редактор, Львів,

11. Округа ч. 73 Сокаль — Жовква, Рава Руська, Любачів: Д-р РОМАН ПЕРФЕЦЬКИЙ, адвокат, Сокаль,

12. Округа ч. 74 Перемишль — Ярослав, Яворів: ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ, редактор і головний секретар УНДО, Львів,

13. Округа ч. 75 Дрогобич — Рудки: Д-р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ, адвокат, Дрогобич,

14. Округа ч. 76 Самбір — Добромиль, Турка: ГРИНЬ ТЕРШАКОВЕЦЬ, рільник, Якимчиці, пов. Рудки,

15. Округа ч. 77 Сянік — Ліско, Коросно: кандидат буде проголошений завтра.

Оці чолові кандидатури на поодинокі округи подано своєчасно до відома всіх Повітових Комітетів разом з іншими нашими кандидатами на чергових місцях лист поодиноких округ.

Закликається всіх українських делеґатів до окружних виборчих зібрань солідарно ці кандидатури підтримати, а наші повітові організації взиваємо ще раз безпосередньо перед окружними зборами поінформувати делеґатів про їх обовязки й завдання на окружних виборчих зборах.

У Львові, дня 12 серпня 1935 р.

ПРЕЗИДІЯ
Українського Національно-Демократичного Обєднання.

Боєва промова Гітлера.

Свастика серцем і символом німецької нації.

БЕРЛІН, 12. 8. ПАТ. В місцевості Розенгайм (долішня Баварія) відбулися вчора врочисті 15-ті роковини основання другого зчерги відділу націон.-соціялістичної партії. У святі взяв участь канцлер Гітлер, що виголосив довшу промову. У промові канцлер сказав, що коли 15 років тому проти партії стояв майже ввесь нарід, тепер 90 відсотків німецького народ є за нац.-соціялізмом. „Третю Німеччину — говорив Гітлер — ми створили в боротьбі і в боротьбі її задержимо. Перерахуються всі ті, що є проти нас. Коли вони хочуть боротьби, будуть її мати і можуть зазнати такої невдачі, щоб відійшла їм від боротьби охота". На закінчення канцлер заявив: „Так як ми хочемо мира, повинні його хотіти всі народи. Однак хто хотів би нас знищити, найде в нас не пацифістів, але мужів чину. Свідомість того найбільше причиниться до задержання мира". Говорячи про майбутність, канцлер заявив, що з цілою певністю може заповісти, що в 50 літ свастика буде серцем і символом німецької нації.

Небезпека війни щораз поважніша.

Промова абісинського цісаря.

ЛЬОНДОН, 12. 8. ПАТ. Райтер депешою з Аддіс-Абеби подає промову абісинського цісаря Гейлі Селяссіє, який між ін. заявив: Не можна передбачити висліду конференції трьох великодержав у Парижі, на яку нас не запросили. Наближується кінець дощевого часу. Італія, не зважаючи на зусилля, щоб мирно поладнати справу, далі висилає безперервно військо і воєнні матеріяли до сумежних з нами кольоній. Небезпека війни стає щораз поважніша, але ми все ще маємо надію на Лігу Націй.

Мала Антанта утруднює заключення наддунайського договору.

ВІДЕНЬ, 12. 8. Згідно з повідомленнями з будапештенських джерел Мадярщина щойно тоді приступить до наддунайського договору, коли одержить повну військову рівноправність. З тієї причини підготовчі праці щодо наддунайського договору надибують нові труднощі. Головно Мала Антанта і далі ніяк не хоче погодитися на рівноправність Мадярщини ані на поворот Габсбурґів на австрійський і мадярський престіл.

В останіх днях Мусоліні приняв на довшій конференції юґославянського посла в Римі та в розмові з ним старався погодити становище Малої Антанти з напрямними договору трьох заключеного між Австрією, Мадярщиною та Італією.

Вкінці тутешні добре поінформовані кола зазначують, що всі вістки, які в останнім часі появлялися в закордонній пресі про здогадний текст наддунайського договору, є тільки комбінаціями, бо досі у тій справі не було ще ніякого рішення.

Ціле питання наддунайського договору є тепер тільки у підготовчій стадії.

Росією правлять хворі люди.

МОСКВА, 12. 8. ПАТ. Совітська преса дуже схвильована лікарською анкетою, що її перевели між комуністами не старшими над 40 літ, значить тими, що мали по 22 роки в часі запанування большевизму в совітській Росії. Анкета виказала, що на 107 чільних комуністів тільки пятьох визнали за зовсім здорових. 41 має нервовий розстрій, 25 має серцеві недуги, решта теж має досить поважні недуги. Совітська преса оголошуючи такі висліди взиває владу, щоб старших комуністів вислала на відпочинок а до праці щоб покликали молодших.

КОМІНТЕРН НА ПОСЛУГАХ У МОСКВИ.

Женева, 6. серпня 1935.

Принаття представників СССР до Ліґи Націй та франко-московське порозуміння збільшили руїнницький вплив Москви на політичне життя Европи, тому семий Конґрес Комуністичного Інтернаціоналу притягнув до себе деяку увагу світової преси.

Конґрес цей кремлівські можновладці досить довго відтягали, але тепер вважають очевидно що не потребують властиво ховатися ані з тотожністю московського уряду та проводу Комінтерну, ані з політичними плянами Москви в Европі на найближчий час. Московський провід Комінтерну з усіма його явними і таємними філіями виявився на Конґресі особливо яскраво. Представники Німеччини, Франції, Польщі, Японії, Китаю, Індокитаю та інших країв витали „великого Сталіна" як „провідника народів". У своїх промовах вони аж до нудоти підкреслювали значіння СССР, а зокрема переведення пятилітки, для розвитку комуністичного руху в їх країнах. Всі вони виступили з більш чи менш гострими скаргами та обвинуваченнями проти своїх власних урядів перед Москвою. Досить комічно виглядала при цім скарга одного з промовців на те, що з 67 секцій Комінтерну працюють 45, а з них 15 в Европі, в умовинах суворої нелеґальности та страшного терору. Зокрема скарга на терор виголошена в Москві є добрим свідоцтвом готентотської моралі цілого Конґресу.

Особливо демонстраційно витав Конґрес представників Франції та Китаю, країн, на які Москва покладає особливо великі надії. Франція стоїть тепер узагалі в осередку цілої політичної акції Москви та цілого Комінтерну. Представник Німеччини Вільгельм Пік заявив між іншим, що від розвитку сучасних подій у Франції залежить її ближча доля. З трьох визначніших представників самої Франції Анрі Барбюс мав справді для Конґресу більш декоративне значіння, відповідаючи на оплески, якими його стрінули, піднісши руку „затиснуту в кулак". Але пани Кашен та Торес розвинули досить яскраву програму найближчої большевицької акції у Франції, від якої мабуть багатьом французам стане моторошно. Між іншим Кашен заявив: „Комуністична партія у Франції почала відігравати в політичнім житті держави першорядну ролю. Сподіваюсь, що ми довідаємось ще перед кінцем Конґресу, що єдність професійного руху у Франції осягнено. В зимі треба сподіватися у нашій країні величезних господарських ускладнень. Колиб у нас переміг фашизм, він спрямував би свій перший удар проти СССР та підготував би війну проти нього разом з Гітлером. Працьовники Франції признають слушність заяви Сталіна, зробленої ним у розмові з Лявалем і гадають, що він якслід виконав своє завдання провідника".

На останнім засіданні Конґресу виступив знаний українцям Торес з промовою зовсім отвертою і обіцяв, що комуністи Франції підуть слідами большевиків та закликав до єдности пролетаріяту, до оборони СССР та щоб завести совітську владу у Франції. Ляваль знає тепер з ким має до діла та чого має чекати у Франції в осени.

Представники держав сусідніх з СССР, Німеччини, Польщі та Японії виступили з гострими обвинуваченнями своїх урядів, що вони готують напад на СССР. Зокрема представник Японії Ока-

но заявив, що головним завданням японського імперіялізму є підготувати війну проти СССР, але потішив Конґрес тим, що стихійний революційний рух японського робітництва та селянства втримує японських імперіялістів від цієї війни.

Досить фантастичне справоздання про успіхи китайського большевизму та про добробут збольшевізованих провінцій Китаю зробили представники китайських большевиків. Один з них запевняв навіть, що „останні операції китайської червоної армії відкривають найширші можливости". Що операції ці були досить нещасливі, повідомляли свого часу в европейській пресі. Щож до „широких можливостей", то китайські большевики мають очевидно на увазі надію, що решта їх армії получиться із збольшвиченою Зверхньою Монголією. Але японці мають щодо цього цілком інші надії.

Цікавіша ніж ціла конгресова демаґоґія чотирогодинних, а навіть шестигодинних рекордів большевицької балакучости головних промовців є загальна еволюція московської акції в межах СССР та на міжнароднім терені. Міщанських, а вокрема французьких, прихильників Москви, ця еволюція мабуть дуже втішить. І справді, як їм не тішитися; Кремль наказує большевикам у Франції та по інших державах творити спільний „народній фронт" не лише разом з соціялістами та робітничими орґанізаціями, а й взагалі з „працьовниками", а навіть і виразно міщанськими поступовими орагнізаціями. Згаданий Вільгельм Пік запевняв навіть, що німецькі комуністи не допустилиб до перемоги національного соціялізму в Німеччині, колиб вони це робили раніше.

На міжнароднім терені Москва наказує большевикам ту саму тактику, що й в межах окремих держав. Так само як у межах окремих держав істнують „поступові" міщанські орґанізації, з якими треба творити спільний фронт, і реакційні „фашисти", яких треба поборювати всіми засобами, ділить Москва і всі держави на „миролюбні", з якими треба покищо пактувати, та „войовничі", проти яких треба творити спільний фронт держав під проводом СССР. До першої катеґорії належать на думку пана Карла Радека „наситчені" великі держави. Франція, Анґлія, та малі держави, що бояться за своє істнування у своїх сучасних межах, як наприклад члени Малої Антанти, Литва і т. ін. До другої категорії належать держави невдоволені своїм сучасним станом посідання, „фашистівські" держави — Італія та сусіди СССР, Німеччина, Польща, Японія, а з дрібних „ревізіоністичні" держави — Фінляндія, що домагається совітської Карелії, Мадярщина, Болгарія і деякі інші.

В межах поодиноких держав еволюція большевизму зазначена на Конґресі пішла так далеко, що панове Кашен, Торес, Пік, Дімітров та інші не лише виявляють готовість творити соціялістичні міністерства в „буржуазних" державах, а й непереможне бажання засісти на міністерських фотелях поруч з „поступовими буржуазними" міністрами, як пан Літвінов засів на фотелі президента Ліґи Націй.

Пляни і мрії большевиків, що брали участь у московськім Конґресі в деякій мірі навіть вже здійснені. В кабінеті Лявеля беруть уже участь комуністи, хоч і викинені свого часу з партії. У закордонній політиці справді Ляваль спромігся тимчасом забезпечити собі значну незалежність від Москви.

Що робитимуть большевики всіх країн і народів, коли „народні фронти" знищать у всіх державах т. з. ними „фашистів", себто національні осередки? На це дають однозгідну відповідь Кашен, Пік, Окано, Дімітров та інші слуги Москви — вони заведуть усюди совітський лад і диктатуру „пролетаріяту" під проводом Москви.

Для українців може бути цікава „еволюція" большевизму в національнім питанні. На Конґресі говорили і про звільнення націй „поневолених фашизмом". Дімітров заявив, що комуністи є лише ворогами „буржуазного націоналізму", але вони зовсім не є „національними ніґілістами".

Рекорд безсоромности большевицького фарисейства у національній справі треба признати представникові Комуністичної Партії Західної України, пану Ревлю, який скаржився на переслідування українських комуністів у Польщі, що „всеж завдали вирішальний удар націоналістичним елементам".

М. Данько.

Вістки й образки з нашого західного відтинку.

Грибів, серпень 1935.

Перед кількома роками оголосили большевики цікаві документи б. царського уряду, які кидають багато світла на москвофільство у Галичині, зокрема на Лемківщині. Ці документи вказують, що **царський уряд видав на москвофільську акцію кольосальні суми.** Зокрема царський військ. ґенер. штаб робив натиск, щоб **окремо опікуватись лемками й Лемківщиною,** як найдалі на захід висуненою военною базою у можливій майбутній війні. І дійсно в 1915 р. царські війська попрямували тільки по давно означеному пляну, простісінько на Лемківщину. Цю напрямну маршу московської армії вичули субтельні німецькі шпигуни й під Горлицями на Лемківщині дійшло до зудару й головного заломання московського фронту. Від старих лемків русофілів можна часто почути, що „москалі прийшли за лемків битися і нас визволяти". Яке було це „визволення", знають всі лемки, бо москалі у грабіжі не пропустили ні одної хати.

Православя на Лемківщині від двох літ, як невдала русофільська імпреза, втратило зовсім на розгоновій силі й закостеніло. Тепер помічується тут характеристичне явище, що буквально ті самі люди, які недавно ще пропаґували і сприяли православію, сьогодні аґітують за поворотом до унії. Не даром лемки казали: „Тепер нас виганяють з церков, та прийде час, що будуть нас „назад до них наганяти". (Як відомо, православні батюшки неправно вдиралися до гр.-кат. святинь, що нераз доходило аж до інтервенції орґанів безпеки — М Л-о). Лемки бачать тепер як на долоні дволичну гру, у вир якої далися підступно втягнути. Можна уявити собі, як далеко такою „махльойкою" захитано у цієї частини лемків релігійний авторитет. Цим робом лишень промощено шлях комунарській розкладовій гнилі й усякій іншій деморалізації. Через це теж доволі захитано хрустальний досі характер лемка.

Як я писав уже попередньо, **денатурат** (має тут такі назви: деревянка, денатурка, шпіритайка і деколи гумористично „хандзя") **робить далі деґенераційні спустошення.** По темніших селах, де його сильно вживають, наслідком затроєння появляється масово недуга очей і хронічні болі шлунка, як тут кажуть: „болить у ямці". Очі закисають, робляться вразливі на світло, людина не може дивитись у ясний день і через те стає неспосібна до праці.

В багатьох селах у наших сторонах на час вакацій позаводили тепер **„оґрудкі дзеценце",** получені з дожививлюванням шкільних і передшкільних дітей на державний кошт. Ведуть оці „оґрудкі" безробітні польські учительки.

В декотрих знову селах уладили **вакаційні кольонії.** Як мені говорили селяни на ярмарку в Горлицях, таку велику вак. кольонію засnували м. ін. в с. **Крампна,** пов. Коросно. Зїхалося туди з ріжних міст корінної Польщі около 500 ґімн. учеників, яких привезли зі стації, щось на 80-ти фірах. Скаржилися мені лемки, що з наказу збірних громад вислано по цих ґімназистів у часі інтенсивних літніх робіт коло сіна безплатні підводи (зв. тут „форшпани") по кількадесять км. до стації. Взагалі між населенням чимале **негодування** з нової моди у наших горах, себто **надміру „форшпанів".** Приїзджають у село інжинíри на комасацію, або літники на кольонію — треба форшпанів; захочеться учительці з „оґрудка" до міста — також форшпан.

Цього року навістило Лемківщину велике е**лементарне нещастя від граду.** Град величини курячого яйця у кільканацяти селах на просторі майже цілої Лемківщини знищив до тла усі засіви. Із допомогою поспішив уряд. Вправді та негайна допомога доволі скромна, але є надія, що потерпівші, які лишилися майже без ніяких засобів до прожиття, дістануть ще якусь поміч, бо в противному випадку стрінулаб їх гірка доля і голод у них неминучий. Можна сподіватися видатнішої помочі перед самими виборами...

Недалекими **виборами** до сойму й сенату нема в зах. частині Лемківщини ніякого зацікавлення. Не знаю, як у східній частині.

Цього літа відчинили **напів військовий табор праці в Новому Санчі.** Працюють при реґуляції Дунайця з допливами, який минулого року накоїв підчас повені багато шкоди. До цього табору, як тільки проголошено його заснування, зголосилося досить багато лемківських хлопців. Та коли прийшло їхати до праці, багато хлопців від стації, а багато вже з табору поверталося домів; кажуть, що ті останні через лихі харчі. Табор за німецьким взірцем зорганізований, на військовий лад. Робітники поділені на чети з провідниками, дістають одяг, харч, взуття, мешкання, 20 зол. міс. і працюють по 6 годин денно і стількиж годин роблять військові вправи.

Вернім до шкільного року. Під кінець цього шк. року з деяких сіл на Лемківщині возили шкільних дітей на „вицечку целем оглъондненя памйонтек гісторичних старей століци нашей". Взагалі в останньому часі у нас може троха за **велике розпрогулькування.** То „вицечка ґуралі", то на „сьвенто ґур", то „лемковске веселє" до Кракова і т. п. Слід замітити, що від введення лемківського букваря в шкільних денниках і на шкільних свідоцтвах введено урядово на місце даного: „Єнзик рускі" — рубрику: **„Єнзик лемковскі".** Ще підчас останньої конскрипції з 1931 р. сильно аґітували на Лемківщині, щоб подавати як матірню мову „єнзик лемковско-рускі"...

На закінчення слід ще піднести, що в останнім часі комунікація серед лемків робить деякі поступи, що видно в новій моді: а саме наші хлопці щораз більше купують і вчаться їздити на колесах (ровері). Засібніші господарі механі**зують теж ступнево господарку,** бо вже щораз більше видно на селі кератів, до яких приправляють молотілки, січкарню, млинок до віяння збіжжа і жорна. Одно тільки в нас не зміняється: лемки як возили, так і далі возять за безцін жидам дрова.

Місцевий лемко.

„Кулацькі тенденції" саботують жнива у СССР.

Совітська влада зустрічає в цьому році поважні трудноці у колхозному селі. „Правда" з 9. ц. м. поміщує допис з Казакстану про незвичайно повільне темпо жнив: досі виконали ледви 19 прц. пляну, хоч збіжжа на всіх нивах вже дозріло. Колхози саботують жниварки-трактори. Втрати збіжжа великі. Загально панує ворожий настрій до устійнених урядом норм достав збіжевого контингенту. Колхозники заперечують державні дані про висоту врожаю і ждуть на „знижку". В тім самім числі є телеґрама з Ростова над Доном про зріст „кулацьких тенденцій". Селяни затягають з молотьбою та доставою збіжа до державних маґазинів. До складів привозять збіжа нечищене або заражене споришом. Урядовці не мають права приймати таке збіжжа, тому воно вертається знову до колхозів. З Омської округи повідомляють про брак приміщень на збіжа, бо старі маґазини заповнені тогорічним зіпсутим збіжжам. Характеристична теж згадка про те, що у пристані лежить до 15 тисяч торічного збіжа, про яке ніхто не журиться. Таку саму звістку про ситуацію в Оренбурській окрузі подає „Соціялістическое Земледеліє" з 8. ц. м. Там частина тогорічного збіжа лежить на полі, нищена мишами. Цей щоденник подає теж факти про те, що більшість колхозів приймає до праці індивідуальних господарів, що за оплатою заступають колхозників.

(РО)

Тайні публичні доми в Совітах.

У Дніпропетровськім суді на днях зачнеться розправа проти 7 обвинувачених, які у землянці над берегом Дніпра утримували тайний публичний дім. Затягали вони туди дівчата зпоміж „беззахисних". Треба підкреслити, що такі вістки появляються щораз частіше в совітській пресі.

Зріст релігійних настроїв у СССР.

Вже нераз ми завважували, що не зважаючи на переслідування релігії всіх віроісповідань у Совітській Росії можна запримітити постійний зріст релігійних почувань. Це дуже знаменне, головно під кінець майже 20-літньої боротьби большевиків з релігією.

Остатнє число „Безбожника" (ч. 7., за липень ц. р.) приносить цікаві вістки про зріст релігійних почувань між „колхозниками" в СССР". „Безбожник" поміщує кореспонденцію з Рожнова (Іванівської округи), з якої видно, що в місцевім „колхозі", що має 196 осіб, нема ні одного комуніста, ні одного комсомольця. Всіх дітей хрестять у православній релігії, також усі похорони відбуваються згідно з наказами релігії. За 5 років заветовано тільки 8 випадків цивільних шлюбів, але навіть подружа пара, що брала цивільний шлюб, пізніше хрестила свої діти. В минулім році до великодної сповіді приступило 500 осіб.

Інший допис у „Безбожнику" подає, що в церкві одного „колхозу" курської округи, в якій два роки тому ще ніхто не молився, тепер знову зачало розвиватись релігійне життя. Перед Великодними Святами багато колхозників приступило до Св. Тайн.

Дуже цікаві дані є теж у дописі з Іжевського району уральської округи. В однім селі організатор „Комсомолу" вінчався у церкві, хрестив там свою дитину та справляв свята. Також поводився теж член партії, що вдержував дружеї взаємини з місцевим духовником та в релігійному дусі виховував свої діти. В тамошній школі 20 прц. учеників вищих кляс і 40 прц. учеників нижчих кляс сповідалося

Політичне вбивство в Японії.

Смерть японського військового достойника.

ЛЬОНДОН, 12. 8. ПАТ. Райтер повідомляє з Токіо: Одного з найбільш впливових достойників в японськім міністерстві війни генерала Нагата важко поранили в його кабінеті у міністерстві війни. Побоюються, що не зможуть його врятувати.

Кружляють поголоски, що замаху доконав адютант ген. Нагати. Ця вістка викликала велике занепокоєння в політичних колах у Токіо, бо ген. Нагата був шефом адміністрації армії. Він був загорілим прихильником політики міністра війни Гаяші.

ПАРИЖ, 12. 8. Авас повідомляє з Токіо: Заштилетований у своїм кабінеті ген. Нагата був шефом кабінету міністра військових справ. Вбивником є полковник, якого призвища ще не виявили. Ген. Нагата був найповажнішим прихильником міністра війни Гаяші. Ворожили йому світлу майбутність. В японських поміркованих колах здогадуються, що замах повстав на тлі суперництва ріжних груп в армії. В деяких колах думають, що замах на ген. Нагату матиме вплив на японську політику.

ТОКІО, 2. 8. ПАТ. Підчас замаху на ген. Нагата в його кабінеті був полк. Гідео Німі, шеф жандармерії у Токіо. Він хотів стримати напасника, але цей його важко поранив. Вбивник кинувся зі шаблею на ген. Нагато і тяжко зранив його.

Здогадуються, що вбивство ген. Нагата стоїть у звязку з перенесеннями і персональними змінами, в останнім часі в армії. Цілу справу держать у строгій тайні.

В Токіо рахуються з можливістю димісії міністра війни Гаяші.

Генерал Нагата помер нині вранці. Напасника арештували.

Як господарять москвофіли.

ЧОМУ ВПАЛА „ЗАЩИТА ЗЕМЛІ"?

III

Дальший розвій „З. З." показує отся статистична табеля:

Рік	Число членів	Сума білянсу		Сума вплачених уділів		Резерви		Вклади ощадности		Векслеві позички: Приватним особам		Векслеві позички: Кооперативам		Банковий кредит		Загальний оборот	
	Стан рахунків на 31. грудня кожного року.																
1924	201	19.400	44	1.275	84	118	07	602	14	5.218	87	1.409	99	—	—	964.555	06
1925	379	108.334	29	5.237	28	9.539	56	12.437	01	39 153	77	1.409	99	25.087	—	2,754.647	45
1926	432	194.785	65	12.021	24	11.047	60	109.639	23	152.210	32	1.409	99	50 951	65	4,245.079	51
1927	649	331.580	68	23.613	42	11.910	12	173.929	57	201 340	35	3.609	99	93.539	60	10,485.811	90
1928	843	496.888	68	36 179	86	12.842	25	231.967	36	263.474	41	46.572	64	183.544	8	17,133.244	74
1929	1082	657.705	48	51.263	77	15.737	—	270.271	80	418.487	02	76.492	83	262.853	60	15,924.619	96

Ті німі цифри самі говорять, як працювала нова дирекція для „З. З.". А додати тут конче мущу, що по війні, та ще якийсь час уже за нової дирекції, **видніщі москвофіли просто боялись зайти в домівку „З. З."!** Вони лише при нагоді, на вулиці, потихоньку запитувались „защитників", чи „З. З." істнує і дуже були здивовані, коли почули потверджуючи відповідь.

Зате в часі відроджування „З. З.", завдяки знайомствам членів дирекції, в домівку „З. З." цілком не боялися приходити українці, поляки і жиди, котрі через „З. З." робили біржеві операції, на яких „З. З.", не вкладаючи ніякого капіталу, заробляла на чисто свою провізію. Тими чужими біржевими операціями, а радше провізією з них „З. З." удержувалася близько два роки!

Від „русскіх патріотоф", як львівських так і з провінції, дирекція „З. З." не зазнала ніякої помочи, ані моральної, ані матеріяльної. Ніхто з „русскіх патріотоф" не робив біржевих операцій через „З. З." та ніхто з них не думав навіть вписатись у члени „З. З." з громадянського обовязку.

Згодом дирекція роздобула і кредит для „З. З." та при його помочі стала прибувати і члени (примусові) до „З. З.". В тих часах за **кредит не було ще так дуже тяжко.** Тож „З. З." розмірно скоро опинилася в обіймах чужого капіталу та заразом скотилась до ролі неначе агентури тих установ, з котрих черпала кредити.

IV.

Що воно так фактично було, показує нам наведна тут статистика. Гляньмо лиш на рахунки власного капіталу „З. З." і чужого:

Рік	Власний капітал Уділи й резерви		Чужий капітал Вклади і кредити	
1924	1393	91	602	14
1925	14776	84	37524	01
1926	23068	84	160590	88
1927	35523	54	267469	17
1928	49022	11	415512	16
1929	67000	77	533125	40

Придбання кредитів для „З. З." було дуже радісним явищем не лиш для її контрольних органів, а саме для Надз. Ради, Контр. Комісії і для „Русского Ревізійного Союзу", але і для цілого москвофільського загалу, а вже зокрема для львівських москвофільських верховодів. Не зважаючи зовсім на те, якими капіталами „З. З." оперує і скільки на них заробляє, москвофільські провідники виступили з домаганнями до „З. З.", щоб „З. З." платила що-місячні гарачі на „Народну Контору", „Народну Організацію", організаційний фонд при „О-ві Качковського", на „Русскій Ревізійний Союз", на кооперативний фонд при „Р. Р. Союзі" та відповідні датки на всілякі партійні „собранія", зїзди, сходини, забави, то-що. Крім того від „З. З." вимагали „патріоти" безпроцентових позичок і кредитів для москвофільських установ і кооператив, що належали до „Р. Р. Союзу". Ті всі „дачки і драчки", як на відживаючу щойно „З. З.", значно її підривали.

Та проте дирекція „З. З." старалась якось усім догодити, всіх задоволити. І була би догоджувала й задоволяла не знати як довго, якби не загально-світова економічна кріза, котра завалила неодну могутню фінансову установу і котра в своїм переможнім поході не оминула і „Защити Землі".

Дирекція „З. З." боролась, як могла і вміла, з тою крізою, одначе (при чужім капіталі) перемогти її не могла. Особливож, коли заломився „Польський Банк Промисловий", в котрім „З. З." мала більше як 100.000 зол. кредиту, „З. З." почала також підупадати.

Кріза досягнула всі верстви населення. Вона досягнула також вкладчиків „З. З.". Вкладчики стали поспішно витягати свої вклади, банки (особливо „Польський Банк Промисловий") стали стягати кредити, а довжники не могли виязуватись зі своїх зобовязань; „Защиті Землі" забракло оборотового капіталу!

Н. І. Островський.

(Далі буде).

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Німецька поліція арештувала коло Дюсельдорфу сотрудника Кіппеста з Обергавзенпод, за те, що критикував промову мін. Гебельса.

— Італійський союз запасних старшин мав 31. липня ц. р. 165.000 членів.

— В Дортмунді невідомі злочинці підрізали корону молодого дуба ім. канцлера Гітлера. Під деревом найшли картку з протидержавним написом.

— В Люнґві (у Франції) арештували німця Якова Шмідта, що робив фотознимки в укріпленій смузі. Арештований пояснює, що знимки робив з цікавости.

— В Атенах група 30 роялістів напала на редакцію щоденника „Гайте". Урядження редакції знищили, двох співробітників поранили. Зробили це з пімсти за непримирне становище венізелістів до монархістичного руху.

— Вдоволяючи домаганням генерального японського консуля китайська влада заборонила продавати серпневе число американського місячника „Ваніті Фер", що помістив карикатуру японського цісаря.

Зміна американської конституції?

ШІКАГО, 12. 8. ПАТ. Колишній президент Гувер заявив: Уряд през. Рузвельта постійно змагає до зміни конституції в напрямі концентрації влади. Нарід має право довідатися перед відложенням конґресу, до яких змін у конституції змагає уряд.

Демократичні і республиканські кола запевняють, що заява Гувера стоїть у тіснім звязку з його кандидатурою на президента в 1936 році. Одначе мало хто вірить, щоб през. Рузвельт поставив пропозицію зміни конституції перед вакаціями конґресу.

Шашкевичівські концерти богословського хору.

Студенти Богословської Академії у Львові відновили гарну передвоєнну традицію. Як колись хор „Бандуриста“ обїхав осередки Галицької Землі і всюди викликував захоплення українського громадянства, так тепер у порозумінні із підготовкою Рідної Школи хор студентів Богословської Академії у Львові дав низку концертів у честь незабутнього будителя Маркіяна Шашкевича.

Концерти відбулися вже у **Винниках, Городку під Львовом, Яворові, Перемишлі, Ярославі, Любачеві і Раві Руській.** Всюди українське громадянство по береги виповнювало салю, захоплювалось мистецьким виконанням найкращих музичних творів, а молодих богословів, що вільний час присвятили такій першорядній мистецькій і громадянській справі, просто розхоплювало між себе і цим засвідчило велике зрозуміння для української пісні і для рідношкільної ідеї.

Заохочений дотеперішніми успіхами хор львівських богословів продовжує поїздку з концертами. **На найближчий час намічені Шашкевичівські концерти в Белзі (13. VIII.), Сокалі (14/8), Радехові (15. VIII.) і Бродах (16/8.).**

Надіємося, що українське громадянство дотичних українських осередків скористає з рідкої нагоди і по береги заповнить концертові салі, а самих концертантів привітає пригорне й угостить не менше щиро й охотно як у попередніх місцевостях. Попри душевну насолоду матиме українське громадянство й це велике внутрішне вдоволення, що своєю приявністю сповнило громадянський і національний обовязок супроти Рідної Школи.

Образки з Румунії.

Букарешт, 10. серпня 1935.

ХТО БУДЕ МИТРОПОЛИТОМ БУКОВИНИ?

Орган національ-царанистів у Чернівцях обговорює будучий вибір митрополита Буковини. Між кандидатами є й епископ Іполит Воробкевич (із походження українець). Нац.-цараністи поборюють теперішнього міністра Буковини, ліберала Нístора, котрому закидують, що він завів і в справах церковних методи румунської політики. А саме померший митрополит Нектарій Котлярчук (теж із походження українець!) був лише орудлям лібералької політики на Буковині.

Вибір православного митрополита Буковини буде в першій мірі політичним спором між згаданими політичними угрупуваннями та нагодою до дальшої румунізації буковинської митрополії, бо кандидують на цей пост навіть епископи із Старого Королівства!

ПОЛЬСЬКІ КУПЦІ В БУКАРЕШТІ.

До Букарешту прибула група польських купців, щоб переговорити з відпоручниками міністерства торговлі в справі закупу 800 ваґонів винограду.

УМОВО-ХОРИЙ, ЧИ РЕЛІГІЙНИЙ ФАНАТИК?

Пастухові Петракі Лупу із Маглавіту (Румунія) привидівся „сам Господь Бог“. До того „румунського Люрду“ прибуло минулої неділі до 100.000 народу, щоб почути промову молодого „пророка“. На місці, де Лупу „здибав Бога“, юставили хрест св. Тройці та відправляють богослуження. Цій події надають великої ваги і розголосу, так, що в найближчих неділях числяться з дальшими масовими походами народу до нього.

„Пророка-пастуха“ відвезли минулої ночі до Крайови, до санаторії умово-хорих, де прослідять, чи Лупу є умово-хорий, чи справді релігійний фанатик.

ВЗАЄМИНИ МІЖ РУМУНІЄЮ І СССР.

Міст на Дністрі, що його з поспіхом направляли румунські та совітські піоніри (сапери), досі ще не готовий. Відкриття пересунули аж по візиті Тілулеску в Москві.

Таксамо відложили „на пізніше“ урегулювання Дністра. Роботи в цім напрямі ще не зачали. Технічний проект, що його мала одобрити румунсько-совітська конференція, яка відбулася перед тижнем, в Одесі, передбачує закінчення цих робіт аж в осени р. 1938!

До тої пори буде відбуватись лиш обмежена плавба, і то постепенно, на цих відтинках: Тягіна—Бугаз, Бугаз—Сорока та Сорока—Ата Ки.

Брак капіталу і ще невияснені міждержавні політичні й торговельні взаємини між Румунією та Сов. Союзом спізнять ще більше переведення наміченого проекту в життя.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ВИРОК НАЙВИЩОГО РУМУНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО СУДУ.

Недавно тому повідомили ми були про засуд інспектора жандармерії ґенерала Думітрика і трьох вищих старшин на 5 літ тяжкої вязниці та на деґрадації за те, що вони вживали жовнірів та державного майна для своїх особистих потреб. Засуджені внесли відклик до найвищого військового суду. Суд увільнив їх від всяких кар та деґрадації. Це рішення викликало невдоволення румунської публичної опінії, головно преси. Провідний румунський щоденник „Універсул“ пише про цю несподівану зміну: „Судова помилка супроти одиниці є тяжким промахом. Судова помилка супроти чести війська та суспільности вже невибачна“.

ЗМІНИ В РУМУНСЬКІЙ ДИПЛЬОМАТІЇ.

На місце дотеперішнього румунського посла у Варшаві Кадере іменував румунський уряд посла Вішояну. Прихильне відношення Кадере до нової польської політичної орієнтації та совітофільське наставлення Тітулеску є причиною цієї зміни.

Подібні зміни намічено й по інших румунських посольствах. Засновано нові румунські посольства у Ріо де Жанейро, Мехіку і в Талліні. (о)

Не вільно фотоґрафувати та здоровити по гітлерівськи.

БЕРЛІН, ПАТ. Нім. Інф. Бюро подало до прилюдного відома вказівки, яких повинні придержуватися німецькі громадяни, що вибираються до Чехословаччини. Справа в тому, що заборонили фотоґрафувати та вживати гітлерівського позадорову в Чехословаччині, а це моглоб потягти за собою довге слідство, арештування або й засуджуючі присуди.

Військовий бунт у Сіямі.

ВІДЕНЬ, 12. 8. ПАТ. Згідно з вістками, які туди наспіли, у Сіямі дійшло до військового бунту. 15 підстаршин, що зорґанізували бунт, вже передані воєнному судові. Вони обвинувачені у намаганих вбивствах своїх наставників. Бунт був спрямований головно проти молодого короля.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 31)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

В другій половині 1915 року, коли дуже поважне число виселенців відїхало домів, був час, що на загальне число 37.000 душ у таборі було наших ледви 12.000; на решту складалися: словінці, хорвати і в маленькій частині виселенці з полудневого Тиролю італійці. Тоді і в шкільній ділянці настало деяке розладдя. Словінці і хорвати спровадили до табору своїх учителів та священиків і для них отворено в школі окремі відділи. Не хотіли також підчинитися кермі одного шкільного управителя. Повстала суперечка, яка дійшла до „Культурної Ради“ і віденського намісництва. Остаточно вирішено, що п. Кабаровський має і далі бути головним управителем цілої школи, але словінці і хорвати дістали своє окреме одно крило і свою питому шкільну організацію. Проте між українськими і їхніми дітьми безнастанно доходило до колотнеч і пригод, поки хорватів і словінців з табору не усунено. Окремішні курси — з винятком курсів для вишивок і ручних робіт — були розмірно малочисельні і мали дуже неправильну фреквенцію. Та нехай ніхто не подивується, що сидячи в таборі майже безчинно, люди лінувались користати з таких хосенних курсів. Годі! У пригнобленій і воєнними страхітливими вістками замороченій ментальності виселенецьких мас не було місця для іншої, хочби й найхосеннішої гадки. Туга за домом всеціло заїдала виселенецьку просту душу і не допускала до неї ніякої іншої гадки, як тільки про поворот додому. Всі галицькі офензиви наганяли до ґміндівського табору тисячки нових виселенців. Тоді — що-правда — шкільна фреквенція значно підсилювалась, одначе ця свіжа ріжношерста дрібнота тільки утруднювала систематичну працю в школі. Неможлива була моментальна орієнтація, де, до яких кляс та відділів нових пришельців поприділювати. Роблено це на швидку руку і поквапно, бо інакше й не могло бути.

Слід згадати, що до вжитку школи належав ще пятнацятиморговий лісок, що притикав до табору, як прогульковий парк для дітвори. Школа захопила той лісок самотужки і — непотрібно. Спонуку до переговорів за наєм того ліску з управою архикняжих дібр дали старі й немічні „підводи“, інваліди і видужники. В спеки жаль брав дивитись, які ці людиська мучилися, тиняючись і пошукуючи даремне якого отіненого кутика, коли в цілісському таборі одної деревини не було. Отже для них намічено той лісок на літній відпочинок. Та переговори за наєм тягнулися кілька тижнів. Відтак годі було дочекатися з фабрики дротяної огорожі, котрою обведено лісок навкруги. Врешті коли все вже було готове, зумів управитель школи переконати барона Чапку, що такий відпочинковий лісок доцільніший для дітвори, як для старців; ця гадка не мала в дійсности ніякого виправдання, бо шкільні діти в супорводі учительства все і всюди мали вільний вихід на прогульки, а старці й немічники — ні! Була це фальшива амбіція до якнайбільшого виріжнення школи, одначе барон Чапка до того погляду прихилився і віддав той лісок до вжитку школи. Отворення ліску відбулося з відповідною парадою дня 19. липня 1915. р. з промовами, музикою, многолітствіями, фотоґрафіями, то-що. А ті, для яких роблено заходи за той лісок, даремне облизувались...

Згодом виявилося, що між таборовими виселенцями є чимало учнів ґімназійних і з учительської семинарії, які там безчинно марніли. Управа школи ними зацікавилась, їх повишукувала, посписувала і внесла від них на руки Української Культурної Ради у Відні збірне прохання до міністерства, щоби для продовжування наук позволено їм на побут у Відні та признано якусь грошеву допомогу на утримання. Одначе хоч молодь всіх інших війною діткнених народів користувалась необмеженим побутом у Відні і субвенціями уряду, щоб могла науки продовжати і кінчати, — українським учням з ґміндівського табору міністерство дозволу на побут у Відні відмовило. Тоді хвилево були у Відні холодну

З виборчого руху.

Повітова передвиборча нарада в Золочеві.

Дня 5. серпня ц. р. відбулася в Золочеві передвиборча повітова нарада, скликана Повіт. Нар. Комітетом. У нараді взяли участь відпоручники 24 громад золочівського повіту в числі 51 осіб, між якими було 17 священиків. Нарадою проводив голова ПНК, о. шамбелян д-р Степан Юрик, секретарював м-р Роман Олесницький. На нараду прибув відпоручник Центр. Комітету УНДО б. посол д-р Степан Біляк, адвокат зі Львова, який виголосив півторагодинний реферат про політичне положення українського народу, значіння і наше відношення до недалеких соймових і сенатських виборів та вкінці обговорив важніші постанови виборчої ординації. В дискусії над рефератом забирали слово: о. Фітьо з Плугова, о. Пришляк з Підгорець, о. Рипар з Рикова, о. Кедринський зі Жулич, п. Марко Чучман міщанин зі Золочева та д-р В. Безпалько, адв. в Золочеві. Всі промовці заявилися за участю у виборах, після чого принято одноголосно отсі резолюції:

1) Висловлюючи довіря Проводові УНДО, присутні вповні погоджуються з рішенням Народнього Комітету з 6. липня ц. р. в справі участи у виборах.

2) Присутні одобрюють кандидатуру на посла, поставлену Проводом УНДО на золочівську виборчу округу, і постановляють чинно підтримати кандидатуру.

3) Взивають до творення місцевих виборчих комітетів, підчинених Повітовому Народньому Комітетові в Золочеві, для переведення якнайживіщої виборчої акції.

Повітова передвиборча нарада в Коломиї.

Перша передвиборча нарада, скликана Повітовим Виборчим Комітетом УНДО, відбулася в Коломиї дня 2. VIII. ц. р. в салі Народнього Дому при участи 156 делегатів з 49 громад Коломийщини. Нову виборчу ординацію до сойму і сенату реферував д-р Заваликут. Зясувавши політичне положення нашого народу, референт доказував конечність нашої участи у виборах, подаючи мотиви, які спонукали УНДО до такого рішення. При тім додав, що УНДО несе повну відповідальність за свої політичні потягнення останніх днів. Референт доказував також, які шкоди може понести український нарід на випадок бойкоту виборів. На численні запити щодо поодиноких приписів виборчої ординації референт давав точні пояснення.

По рефераті вивязалася довга і жива дискусія, яка свідчила про велике зацікавлення головно селянства соймовими виборами. В дискусії забирали голос: м-р Германюк, б. посол Чукур, ред. Ковалюк М., радн. Кобринський Б., п. Слободян Юра, п-і Грабовецька А. й багато інших. Промовці з ріжних поглядів обговорювали справу соймових виборів, але одноцільно стверджували, що вищі інтереси нашої нації безумовно наказують нам взяти у виборах активну участь.

Занотовуємо відрадний і повчальний факт, що ніодин голос не впав проти участи у виборах, хоч між присутніми було багато членів радикальної партії, націоналістів і б. сельробів. Інстинкт самозбереження і відповідальність перед народом та історією беруть верх над нерозважними вчинками партійних чи групових демаґогів. Для тих „політиків“ найкраще нічого не робити і за ніщо не відповідати, а що з того вийде — їх це мало обходить.

Клим Б.

Кардинал Пачеллі про „німецьке поганство“.

З нагоди недавнього католицького конґресу у Празі кардинал Пачеллі вислав на припоручення папи письмо з подякою до оломуцького архиєпископа д-ра Пречана. Крім подяки є в тім письмі теж виразний осуд протикатолицької акції в Німеччині. „Держави, — пише кард. Пачеллі — що поборюють Христову ідею тим самим приготовляють собі власний упадок, коли сходять зі шляху християнської культури, йдуть до своєї затрати. Бо не є правда, що держава може розвиватися без помочі християнства“.

—o—

Торговля Совітського Союзу.

Згідно із статистикою вивіз Совітського Союзу за перших 5 місяців ц. р. сягає 116.373.000 рублів. Найбільше ввозять Німеччина, В. Британія і Злучені Держави Північної Америки — на десятім місці стоїть Польща. В останнім часі збільшився вивіз промислових продуктів, зате зменшився вивіз сирівців.

Совіти ввозять в першій мірі технічні вироби. Замовляють у себе дома, щоб таким чином притягнути представників чужих фірм та зменшити число своїх торговельних аґентів за кордоном, які до того не слухають приказів Москви.

вати настрої до українського народу, який все ще був одною з причин — воєнних невдач у Галичині. Про це дбали пильно наші „приятелі“. Позбавлені неслушною відмовою міністерства можливости вчитися, семинаристські учениці й ученики виїхали з табору потайки і нелеґально до Відня, щоб хоч при помочі „Допомогового Комітету“ продовжувати студії. Той нелеґальний виїзд наробив у Відні чималого шуму і викликав невдоволення навіть у „Культурній Раді“ та гнів проти деяких членів таборового учительського збору, котрі нелеґальний виїзд семинаристок і семинаристів облекшили. У висліді увесь гнів управи табору і школи обернувся виключно проти учителів Коваля і Стельмаха та викликав у таборі чутний ропіт, тому, що загальна симпатія була по боці уечниць та учеників і тимсамим також тих, що їм виїзд облекшили. Бо ніде правди діти: хоч школа блискуче виконувала в таборі своє культурне завдання й учительство виконувало свої важкі обовязки бездоганно, проте годі було не добачувати, що в самому учительському зборі, як між поодинокими членами взаїмно, так між збором та управителем, були поважні тертя і показувались рисі; їх підкладом були то приватні амбіції й українська непокірлива вдача деяких одиниць, то надто самопевна, а то й різка поведінка управителя, котрий вирішував усі справи самовільно, нераз всупереч волі учительського збору.

(Далі буде.)

З кінової хроніки.

Як ділає фільма на окремі народи? Цікава була би така студія, якби можна докладно ствердити, як кожний нарід реаґує на фільму. Очевидно треба би за цим слідкувати беручи на увагу ріжний смак, погляди й замилування. У нас мало подобаються фільми, повні несамовитого жаху й дивогляди. Легкі, безпретенсійні музичні комедії або історичні песи мають куди більше признання.

Зате Франція, що визначається найвищим естетичним смаком в Европі, пропадає за такими саме фільмами. Кажуть, що навіть найбільші інтелектуалісти, не говорячи вже про юрбу, зазнають там часом приємности, коли дивляться на смерть злочинця на ґільотині.

Коли йде про Америку, то американці захоплюються фільмою тоді, коли вона дає 100% новости. Коли побачить фільму з життя ґанґстерів, нову під оглядом кінематографічного підходу, буде нею захоплюватися так довго, аж прийде інша новина. З цього огляду американський кіновий ринок мусять завжди кормити більше або менше сензаційними новинками.

Німці глядять на екран оком реаліста. Вони люблять точність, правдивість, сильно підкреслені подробиці та шукають завжди точки над „і“.

Демпсей знова на екрані. Відомий кількакратний мистець боксу Джек Демпсей виступає в новій фільмі, де грає головну ролю. Знимки почались уже в липні. Кілька сцен сфільмують на великому трансатлянтичному французькому кораблі „Нормандія“.

Абісинія й кіно. Тому, що ввесь світ нині цікавиться італійсько-абісинським конфліктом, варто довідатися, яке відношення абісинців до кіна. Шісьнадцять міліонове населення Абісинії має 6 звукових кін і 20 німих. Звукові кіна уладжені за вимогами найновішої техніки з апаратурами „Клянгфільм“. У столиці краю Аддіс Абебі три звукові кіна висвітлюють французькі звуковики. Успіх французьких кін слід собі пояснити тим, що вся абісинська інтеліґенція володіє французькою мовою. На дворі неґуса находиться першорядна звукова апаратура. Абісинський ґенеральний штаб вишколює старшин при помочі фахових військових фільм. Син неґуса, Маконнен, є загорілим кіноаматором та вчиться навіть на оператора.

Міжнародня Фільмова Палата. В липні відбувалися наради статутової комісії в Мінхені, утвореної м. р. на міжнародньому фільмовому конгресі в Берліні. Предметом нарад було отворення Міжнародньої Фільмової Палати. На наради комісії приїхали представники Бельгії, Німеччини, Англії, Франції, Італії, Австрії, Польщі, Чехословаччини й Мадярщини. Наради не дали точних вислідів. Представники рішили створити тимчасову комісію, що приготує основу на конституючі збори Палати, які відбудуться в Венеції з нагоди міжнародньої вистави фільмового мистецтва.

Кіна в Америці. Цікаво зазнайомитися зі статистичними даними про америк. фільму. На 18.250 американських кінотеатрів є чинних 13.500 кін із понад 11 міліонами місць. В містах, що мають понад 100.000 мешканців, 1 місце в кіні припадає на 7 осіб. Кожну американську фільму продукують пересічно в 200 копіях. На основі анкети ствердили, що найпопулярніші зірки американського екрану є у 28 відсотках чужого походження. На основі точних обчислень фреквенція в американських кінах сягає до 75 міліонів глядачів тижнево.

„Маскарада“ в Ню Йорку. Премієра американської версії „Маскаради“ відбулася 5. липня в Ню Йорку. Ролю Паолі Веселі грає американська акторка Люіза Райнер, а другу жіночу ролю Меді Христіян. Ролю маляра-зводника грає Уїлєм Повел. Американська преса й публика приняла фільму дуже прихильно. Наголовок змінили на „Ескапада“.

Теж „анкета“. У Голівуді, місті оригінальних вигадок, придумали новий спорт. Винайшли дві пари акторок і акторів, що живуть зі собою у найгірших відносинах. Наслідком анкети „відзначення“ дістали дві найбільші суперниці: Поля Неґрі і Ґльорія Свенсон, з мужчин Ляфтон і Мерч.

На міжнародню фільмову виставу до Венеції посилають держави такі фільми: **Америка** м. і.: „Золоті кучері“ з Ш. Темпл, „Хата на ріці“ з Ж. Гейнор, „Анна Кареніна“ з Гретою Гарбо і Ф. Мерчом і „На атлянтських водах“ з Ж. Гарльов, В. Бірі і К. Ґейблем. Крім цього рисункові фільми В. Дісней. **Англія:** „Ясновидець“, „30“ і „Бозамбо“ та одну документарну морську фільму. **Німеччина:** „Успіх волі“, „Ґерміна та сімох залицяльників“, „Старий та молодий король“, „Прощальний вальс“, „Ти для мене — я для Тебе“, „Хоружний Швенке“, „Страдіварій“ і документальні фільми: „Держава муравлів“, „Король ліса“, „Життя під ледом“, „Крізь Німеччину“, „Життя на солі бачене оком мистця“ та „Скарби срібла в Люнебураї“. **Італія:** „Червоний пропуск“, „Ходаки на сонці“, „Золота стріла“ і ін. **Франція:** три фільми, які в порозумінню з фр. урядом вибере Палата Синдикату французької фільми. **Австрія:** „Епізод“ з Павлею Веселі, „Кармен“ кольорова фільма, „Тільки комедіянт“ та документальні фільми: „Австрійський театр“, „Боже Тіло“, „Симфонія містечка“, „Австрійський барок“ та „Австрія в картинах“. **Мадяри:** „Мала мамочка“ з Ф. Ґаль та документальна фільма: „Будапешт, королева Дунаю“. **Польща:** „День великої пригоди“. **Швеція:** „Венеція Півночі“, фільм. докум. **Палестина:** „Праця“, фільма докум.

Величаве свято на Білій Горі.

Як що-річно так і цього року відбулось величаве свято на Білій Горі, де є памятковий хрест пробудителя Гал. Землі Маркіяна Шашкевича. Вже здалека видніє на Білій Горі високий залізний хрест із жовто-блакитним прапором, цілу гору залягли непроглядні маси народу; начислюють понад 12.000 людей. Переважала молодь у гарних народніх строях. При тріюмфальній брамі, гарно прибраній зеленю, привитав духовенство в імені Т-ва ім. Маркіяна Шашкевича адв. д-р Т. Ваньо, голова комітету. Підкреслив з гордістю, що Т-во є вже власником всієї землі кругом Маркіянового памятника простором 4 і три четвертих морґа. Викуплено теж уже 4 морґи і 616 квадратових сяжнів дальшої частини Білої Гори т. зв. Копаної, простором 26 морґів поля. Дотепер Т-во викупило уже 9 морґів поля і 275 квадратових сяжнів.

Половину площі біля Маркіянового памятника відступило Т-во на власність Богословській Академії під будову церкви. Сподіється, що тепер за допомогою духовенства вдасться незабаром на Маркіяновій Горі здвигнути церкву.

В год. 10-ій рано почалась Служба Божа, яку відправив о. декан Левицький в сослуженні священиків шамб. о. д-ра Юрика зі Золочева й о. д-ра Застирця зі Львова, о. В. Белкота з Утішкова, о. Біляка з Цішок, о. Чайківського, о. Давидовича з Закомаря, о. Дацка з Підлисець, о. Давидовича з Ожидова, о. Пришляка з Підгорець, о. Кедринського з Жулич, о. Оришкевича з Пітрич, о. Смачила з Гребенова, о. Яцкова з Бушка, о. Фединишина з Чех і о. Шаґевича з Білого Каменя.

Гарну проповідь про заслуги о. Маркіяна Шашкевича для українського народу виголосив о. Марків, підкреслюючи, що гасла автора „Русалки Дністрової“ здійснює саме Митрополит Шептицький.

Взірцевого ладу підчас Богослуження і панахиди на могилі поляглих, що стоїть на Білій Горі, берегли мужеські і жіночі відділи „Сокола“ зі Золочева, Олеська і Юськович.

До панахиди за поляглих станули всі священики.

Підчас Богослуження і панахиди співав хор з Олеська під проводом п. Сумика.

Пополудні відбулася народня забава. Під звуки сокільської орхестри зі Золочева під диріґентурою п. Василя Поважука відбулись вправи хоругвками і вінками соколів і сокілок, а далі вежі і скоки.

Ціле свято залишило якнайкраще враження.

Як російські большевики „чистять“ українську мову.

Року 1933-го висланець Москви на Україні Постишев відкрив „мовну контрреволюцію“. Ця „контрреволюція“ виявилася в тім, що українські письменники та журналісти відважилися перекласти на свою мову чужі слова — латинські, грецькі, французькі, щоб ті слова були зрозумілі не тільки для добре грамотних людей, але й для малоосвіченого українського робітника й селянина. Тимто й почали були на Наддніпрянщині писати замість „екватор“ — „рівник“, замість „меридіян“ — „рівноденник“, замість „екран“ — „заступач“ (бо заступає, затінює), замість „термометр“ — „тепломір“ і т. д.

В Росії до цих грецько-латинських слів уже позвикали, як до своїх і тому московські комісарі були дуже здивовані, що українці взялися перекладати такі „відомі, інтернаціональні“ слова. В цьому добачили „ухил“ та „шовінізм“. З Москви видано приказ: „чистити“ українську мову, українську науку та літературу від „контрреволюційних слів“.

І закрутились колеса в большевицькій машині. Посипались доноси й утиски на українських мовознавців та письменників. Навіть у правописі українськім — у букві „ґ“ — знайдено ухил від московського комуністичного „православія“. Цю „сепаратистичну“ букву скасовано, бо вона, як виявляється, найбільше перешкоджає „братньому співжиттю“ народів російського та українського...

Словом по приході Постишева з товаришами на Україну запанувала на Наддніпрянщині „нова ера“. Українську мову „очищено“ з контрреволюційних“ слів...

Большевицька пропаґанда між хорими по шпиталях.

НЮ ЙОРК, 26-го липня. (Вл. кор.) — Дивними шляхами йде комуністична пропаґанда. Вона навіть не дає спокою хорим по шпиталях. Учора відкрили в Белвю-шпиталі комуністичну ґазетку під назвою „Проміні Х“, що її розкидають по шпиталях Ню Йорку. В Белвю-шпиталі є около 2.000 доглядачок та лікарів, а у всіх міських шпиталях около 20.000. До них теж добираються комуністи через згадану ґазетку, взивають їх до страйків, а водночас домагаються дарів на видавництво. За видавців підписані „Робітники комуністичної партії в шпиталі Белвю“

Помер шеф військового кабінету през. Мосьціцького.

ПАТ повідомляє:

В понеділок в год. 7-ій рано помер у Львові полк. Ян Ґлоґовський, шеф військової канцелярії президента Мосціцького в 47 р. життя. Покійний занедужав перед 8 днями у своїм родиннім маєтку в Боянці пов. Жовква, звідкіля перевезли його до санаторії „Салюс“ у Львові. Полк. Ян Ґлоґовський помер на затроєння крови.

Похорон відбудеться в середу 14. серпня ц. р. в год. 10-ій рано. Заупокійне богослуження в год. 10-ій рано. Заупокійне богослуження відвезуть тіло до родинної гробниці на Личаківськім цвинтарі.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенню вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС. 140

— **Рукописи Лисенка в Академії.** Українська Академія Наук, як повідомляє совітська преса, придбала частину рукописів М. Лисенка, серед них оригінали романсів „Човен“, „Чи ми ще зійдемось“ і фрагмент казки „Відьма“.

— **Вихрестилась вдруге і вийшла за робітника заміж.** Перед кількома днями 23-літня Фані Промісівна втікла вдруге від батька, вуличного торговця, вихрестилась у монастирі при вул. Жовківській і вийшла заміж за робітника Григора К., якому помагає тепер продавати ярину. Перший раз втікла Фані від батьків як 14-літня дівчина зі служницею, яка служила в її батьків. Поліція ствердила, що Фані втікла зі служницею до монастиря, де вихрестилась. Батько Промісівної кілька днів ждав у брамі камениці, яка сусідує з монастирем, на доньку. І дійсно Фані одної днини вийшла на місто з черницею. Батько вхопив доньку за руку і хотів забрати її зі собою. Повстало збіговище, батько з донькою опинився в комісаріяті і звідтіля забрав доньку до дому; під натиском батьків Фані перейшла на юдаїзм. Але не помогла найстрогіша охорона батьків, які заборонили Фані виходити самій до міста. Донька пізнала робітника Григорія К., якого покохала, вдруге втікла від батьків і вийшла заміж за християнина.

— **Львівська хроніка.** В неділю вечором відомий львівський фотограф 65-літній Н. Ліса втроївся хемікаліями, яких уживав у своїй робітні. Перевезений до шпиталю помер у понеділок рано. Причиною самогубства невідрадні матеріяльні умовини. — В понеділок вполудне напилась сільного квасу 25-літня Евдокія Мажевська на полях за стрийською рогачкою. Каретка рятункового поготівля відвезла його до шпиталю. — В мясарні Кранца при вул. Жовківській санітарна комісія забрала 12 зігнилих шинок.

— **Краєва хроніка.** У Східниці застрілився Владислав Башак, який за намовою Юліяна Гарасима і Юліяна Проця убив у Бориславі 28-літнього стельмаха Василя Рошляка. Поліція арештувала Гарасима, Проця і спільника Башака Завадського. Причиною вбивства спір за дівчину. — Санітарна комісія опечатала в Ярославі друкарню, в якій друкувався „Експрес Ярославський“. — Недалеко стації Журавно-Новосільці кинувсь у понеділок рано під поїзд Станиславів—Львів невідомий коло 35 літній мужчина і згинув страшною смертю. — Між Дувовом і Березовом грабіжник напав у суботу на Ванду Пашковську, побив її тяжко і забрав 20 зол. Поліція арештувала злодія. — На стації в Ряшеві доглянули вчора на даху вагону особового поїзду ч. 22, що виїхав зі Львова до Кракова, мужчину з розбитою головою. Перевезений до шпиталю помер не відзискавши притомности. При ньому не найшли ніяких документів. Мужчина, який згинув трагічною смертю, був високий на 1.70 м., худощавий; подовгасте лице, чорне волосся, довга сива нагортка і чорні штани. Хто знав би щось про нього, хай повідомить слідчий уряд поліції у Львові. — Підчас ремонту будинку „Польської Мацежи Шк.“ в Луцьку упало 4 робітників з високого руштування і тяжко потовклося. Причиною катастрофи слабе руштування.

— **Окрадена Україна.** „Дойтшес Нахріхтен біро“ повідомляє з Москви про величезний скандал, який викрили в тяжкім промислі СССР. Спроневірили 5 міліонів рублів, призначених на підтримку робітників ріжних великих фабрик району Дніпра. Директори та урядовці спроневірили цю суму протягом минулого року та перших трьох місяців цього року. Слід додати, що цей скандал незвичайно типовий для фінансового хаосу, який запровадив московський уряд особливо на Україні, куди насилає Москва найгірше шумовиння большевизму.

— **Адреси українських професоюзів невідомі.** „Ізвестія“ повідомляють: „Недавно відбулося засідання пленуму українських совітських професійних спілок. З 254 заступників, яких вибрали на останнім зїзді цих спілок, приїхало лише 50. Майже всі запрошення вернулись з написом — адресат виїхав, невідомо куди. По переведених розшуках пощастило доручити запрошення 50 особам. Основною причиною байдужости робітництва до професійних спілок є систематичне нехтування засади демократизму та виборности. На жалоби робітників управа не звертає найменшої уваги. Заяви робітників лежать місяцями неполаднані, як наприклад у

фабриці Марті в Одесі. До цього повідомлення московського офіціозу треба додати, що такуж саму байдужість виявляє населення України більш менш і до всіх інших установ створених Москвою на Україні.

— **Шлюб доньки раджі.** У Льондоні брав 7-го ц. м. шлюб диригент джезової орхестри Гаррі Рой (славний з кіна у всьому світі) з донькою саравакського раджі. Стотисячна юрба чекала на шлюбний хоровід біля Вестмінстеру. З авта вийшов Рой у блискучім циліндрі і чорнім жакеті і жіноцтво, що пропадае за цим красунем почало кричати, бити браво, тупати ногами, лізти на огорожу і дахи. Орхестра заграла весільну серенаду скомпоновану Роем; тоді юрба почала танцювати. Сам шлюб тягнувся по англійськи.. 10 хвилин. При відході грали марш з „Льогенгріна". Гаррі Рой зветься Ліпман і його батько Соломон, торгує скриньками.

— **Грав 100 літ на скрипці.** В Асула, Каліфорнія, помер Франк Круз, проживши 107 літ. Він прийшов 4-літнім хлопцем з Мексика і змалку навчився грати на скрипці. Від того часу все грав і цим заробляв на життя.

— **Заплатіть — островами.** Сенатор Гемільтон Люїс, із Іллінойс, каже, що коли В. Британія не може платити Америці военних довгів грішми, нехай доплатить островами. Він радить, щоб вона віддала Америці острови Багамас, Джамейка, Бермюда та інші.

— **Велике грошеве обманство.** Льондон мае велику грошеву аферу, над розвязкою якої ломить собі голову тайна англійська поліція. Діло в тому, що в останніх місяцях пять фірм т. зв. приватних маклерів припинило свою діяльність, а власники цих фірм втікли з усіми грішми, коло пів міліона фунтів штерлінгів, своїх клієнтів. Слід згадати, що в Англії приватні маклери не входять до ніякої біржевої організації, але мають право прилюдно жертвувати свої послуги. З цього права скористали власники пятьох фірм. Щоб добути довіря багатьох грошевитих людей, продавали добрі акції по ціні нижче біржевого курсу. Опісля маклери жертвували своїм клієнтам нові акції, намовляючи їх, щоб продали частину або ціле свое майно і взяли участь у новім спільнім інтересі, який принесе великі доходи. Маклери зобовязались доставити нові акції за 8 місяців. За той час продевали добрі акції своїх клієнтів і ховали гроші до кишені. По 8 тижнях клієнти не побачили ні своїх акцій ні своїх грошей. Цілою аферою цікавиться живо прилюдна опінія Льондону.

— **Автобус наїхав на соколів.** В околиці Праги наїхав у неділю автобус на відділ соколів, які брали участь у відслоненні памятника. Чотири особи вбиті, кілька ранених. Шофера арештували.

— **Летун врятував потапаючого.** Стежний літак американської морської поліції витягнув з моря мужчину, який у приступі нападу вискочив з рибацького човна в море, 250 км. від берега і кілька годин боровся з хвилями моря.

— **Найоригінальніша пошта на світі.** Листи з марками „Тін Кан Мейль, Ніюфу-острів, Тога Айслендс" були великою рідкістю і за цими марками найбільше шукали філятелісти. Тепер ці марки будуть ще більшою цінністю для філятелістів, бо старий поштар Кенсель рішився покинути свое звання поштового урядовця і жити приватним життям. Пошта, яку Кенсель зорганізував на острові Ніюфу, який входить до архіпелягу Тонга, е найоригінальнішою на світі і відбувалась при помочі фляшок. Перед пятнацяти роками Кенсель рішив зорганізувати пошту тому, щоб уможливити кільком білим звязок зі світом, які живуть на Богом і людьми забутім острові Ніюфі, відаленім від Гавайських островів 4.000 морських миль. Ніюфу не має пристані і кораблі оминають цей острів, щоб не розбитись на небезпечних коралевих рафах. Кенсель порозумівся з трьома великими американськими корабельними товариствами, які рішили, щоб пасажирські і вантажні кораблі звільнювали їзду недалеко острова Ніюфу і скидали до води поштові посилки у бляшаних фляшках. Одночасно післанці Кензеля відпливали з острова і виловлювали бляшані фляшки з поштовими посилками. Так зорганізована пошта істнувала 15 років і щойно тепер застрайкували пливаки домагаючись винагороди. Кенсель відмовився сповнити їхні домагання і зліквідував поштовий уряд. Тепер мешканці острова Ніюфу мусять оглядатись за новими звязками зі світом.

— **Розстріляли промисловця.** В Міляно розстріляли промисловця Віторія Льонґо, який минулого року вбив на дорозі жебрака, опісля спалив його в своїм самоході, щоб виеднати обезпеченеву премію на 600.000 лірів, на яку обезпечив самохід.

З дороги життя.

Зі старого записника.

о. М. С., як ще працював у редакції „Руслана", оповідав мені так. Стояв я на Галицькій площі коло крамниці Штарка й оглядав виставу. Нараз чую коло себе голос: „Гу! гу! гу! Венцей сукна, як розуму!"

Це відомий колись у цілому Львові „дурний Ясьо" зробив злобний натяк до реверенди отця-редактора...

*

Колись у Станиславові сходилися ми після кожної проби „Бояна" в ресторані Фінка. Очевидно, постійно заставали ми вже там Дениса Січинського, якого ті, що ближче з ним жили, залюбки „затягали". Дизьо любив поливівку і випивав калабаню пива. Коли йому раз стали приговорювати, що він ненавидить воду й ніколи її не уживае, Дизьо поправив цвікер, скривив голову і сильно гикаючи, відрубав:

— „Б.б.б.б.-о в.в.в.-вода навіть у черевиці шкодить!"

*

Оповідали мені, як протиалькогольне Товариство „Відродження" вислало кількадесять примірників свого органу одному заможному громадянинові на провінції для розпродажі. Громадянин поклав пачку в кутик, бо не міг займатись кольпортажею. Тому, що була це людина совісна, при нагоді вислав Т-ву „Відродження" гроші за всі примірники. Після цього дістав нову пачку. Знову те саме: вислав гроші, але вже з листом, де просив не висилати йому більше „Відродження", бо продавати його між селянами не мае часу ні змоги і зрештою... сам пе. Один примірник органу „Відродження" для нього досить. Тоді Т-во „Відродження" пише гарну подяку нашому громадянинові за його щедру жертву і просив, щоб він не покидав його, бо він — рідкий приклад жертводавця.

І я теж так гадаю: коли не вміють підтримувати „Відродження" тверезвики, нехай бодай підтримують його ті, що пють...

*

Оповідав мені колись давно один з наших чільних малярів, що у Відні відкрили були виставу образів (мабуть „Сецесія") і одної днини відвідав її цісар Франц Йосиф. Крутились довкола нього громадки малярів та репортерів, хотячи почути, що цісар скаже.

Франц Йосиф оглянув картини і прощаючи комітетових, що його опроваджували по виставі, видав таку „рецензію": „Es freut mich, das die Leute arbeiten!"

І в нас подібне трапляється, особливо в рецензіях „мельоманів".

*

Пок. маршал Станислав Бадені, проводячи в соймі, переглядав присвячений йому примірник Сіхульського „Альбом карикатур соймових послів". Сіхульський йому особисто передав альбом у часі промови посла Курівця. Маршал на вид своєї власної карикатури скривився і відвернув картку та оглядав далі. Довше задержався над карикатурою Кивелюка і щиро всміхався. Та як побачив свого сина Станислава Генрика, вже тоді посла й секретаря сойму, сказав до Сіхульського: „No, ten się panu lepiej udał, jak mnie!..."

Тиберій Горобець.

— **Смерть приватного секретаря Сталіна.** В Москві помер на сухоти Іван Товстуха, один з найближчих довірених людей Сталіна. Товстуха був приватним секретарем Сталіна і керманичем т. зв. тайного відділу центральної екзекутиви партії.

— **Безробітний кандидат на самогубця міліонером.** Даремне силкувався у Браїлі безробітний шкільний сторож Рудольф Шефхер знайти якунебудь працю. Жив у жахливих умовинах і вкінці заявив своїм сусідам, що скінчить самогубством, бо не бачить іншого виходу зі свого скрутного положення. Тому сусіди почали слідкувати кожний крок Шефхера, щоб перешкодити йому в самогубстві. Але склалось так, що безробітний шкільний сторож став за ніч міліонером. Влада його родинного містечка Самошуйвар повідомила Шефхера, що його кревняк в Америці залишив йому у спадщині міліонове майно. В Клівленді помер його стрийко, фабрикант шовку, який доробився кілька міліонів долярів, починаючи свою карієру від простого робітника. В заповіті записав ціле майно свому братанкові. Вістка про щастя безробітного миттю облетіла місто і цілі юрби народу шукае за новоспеченим міліонером.

— **Ріжні вістки.** У Льондоні заснували протигітлерівську лігу з християн і жидів, що влаштуе величезну маніфестацію. — В Італії пишуть про організацію легіону складеного з чужинців, що мав би виїхати до Абісинії. — Кошти утримання німецької поліції на рік 700 міл. марок. — До Австрії приїхало цього року на 30 прц. більше чужих туристів як минулого. — Від часу як у славній вязниці Сінг-Сінг у Спол. Державах увели там електричне крісло, себто за 44 роки згинуло на ньому 375 злочинців, у цьому 4 жінки. — Відомий англійський хірург д-р Ґрифіт Еванс відсвяткував 100-ліття своїх уродин. — На Корсиці провели дорогу для авт біля села Канаваджія, де досі ніхто ще не бачив авта. — Колишній нім. канцлер Брінінг виїде до Америки на запросини уельського інституту, щоб дати там ряд викладів. — Славний вулькан Стромболі почав знову вибухати. — В абісинськім посольстві в Льондоні зголосилось більш 1.000 англійців до абісинської армії. — Відома кінова артистка Ліліяна Гарвей, що приїхала з Берліна до Льондону, поважно там занедужала.

✠ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Михайло Цимборський, народжений 12 жовтня 1890 р. в Шляхтинцях, тернопільського повіту, управитель гр.-кат. народньої школи в Млинарівцях у Східній Словаччині та бувший четар У.Г.А., помер по довгій і тяжкій недузі 24. липня ц. р. в 45 році свого життя. — З Покійником зійшов передчасно в могилу не лиш один із найліпших наших учителів на Словаччині, але й один із найкращих боєвиків Української Армії. Небіжчик осиротив дружину і двое неповнолітніх дітей. В. Й. П.!

ДИВОГЛЯДИ.

РОЗВОДИ ПО МЕКСИКАНСЬКИ.

Дві мексиканські міста Кверназака і Хуарез найшли гарний спосіб заробітку: там можна розводитись швидко і без труднощів. Колись, перед останньою революцією Мексик мав багаті цукроварні; коли цукроварні знищено, новий закон з 1924. р. про подружжя почав рятувати погані фінанси держави. Хуарез лежить на американському кордоні. За один 1933. рік 2.500 американців узяло там розвід, залишивши 500.000 дол. Фільмові артистки з Голівуду почали вже замовляти собі розводи — летунською почтою, пересилаючи тільки гонорар за всі формальности. Закон домагається, щоб один член подружа мешкав у Мексику, або заявив, що там осідае; дïставши розвід — може він виїхати, бо ніхто не журиться тим, хто осідае у краю, хто ні. Коли другого члена подружа нема, тоді йому посилають поручений лист з повідомленням, що до трьох днів мае дати відповідь, чи годиться на розвід. Але коли хтось не хоче рискувати такого способу, може заявити попросту, що не знае, де його жінка (або чоловік) і дае оголошення до преси. Друга сторона не мае часу зголоситись на судовий процес, а суд рішае, що неприявність на процесі стверджуе, що всі заміти піднесені у скарзі — вірні і розвід закінчений. Мексиканські закони не журяться справою дітей ані аліментів; подружа пара мусить таку справу полагоджувати приватно. Бувають теж випадки, що подружа пара, яка мае намір розвестись, їде до Хуарез і кожне з них у товаристві нового кандидата до подружа. За пів години дістають вони розвід і беруть там новий шлюб. Кажуть, що недавно така розведена пара влаштувала навіть спільно свої два нові весілля.

ДІДУСЬ-ЗЛОЧИНЕЦЬ.

У франц. місті Рошфор 80-літній залізничий пенсіонист Ґіе забив палицею зі шпадою свою 71-літню служницю і сам повісився. Зробив це свідомо, залишаючи лист: служниця обчорнила його перед дітьми.

ХЛОПЧИНА З 85 ОПЕРАЦІЯМИ.

Нью-йорські лікарі поцікавились 14-літнім Гарольдом Пфлеґером, що занедужав на запалення кісного мізку. Його оперували за 8 місяців 85 разів і відрізали йому ногу, а тепер він виздоровів.

КОРОЛЕВА ПРОМИСЛОВЦЕМ.

Колишня грецька королева дістала розвід і рішила заснувати фабрику пудру. Для цього купила вона в Румунії, в Банлику, старий замок.

Дописи.

КОЛОМИЯ.

Жіноча нарада. Дня 21. м. м. відбулася у нас повітова жіноча нарада, на яку прибули 252 делегатки із 36 громад Коломийщини. На порядку дня реферати: 1) Як має працювати жінка-господиня — реф. інж. Зайшлий; 2) Як має працювати жінка-громадянка — реф. сен. Кисілевська; 3) Жіноцтво й соймові вибори — реф. д-р Заваликут. Надзвичайно цікаві актуальним змістом і виголошені в гарній та приступній формі реферати зробили на присутніх велике враження й викликали у дискусії живий обмін думок. Навязуючи до рефератів, рад. Кобринський у своїй промові яскраво намалював величезну ролю українського жіноцтва у національному й культурному відродженні нашого народу та закликав громадянок-селянок, як рівноправного господарського, культурного і політичного чинника у нашому збірному житті, брати живу участь у розбудові наших національних установ і товариств. Переходячи до соймових виборів, промовець горяче апелював до жіноцтва піти до виборчих урн масово й цим доказати політичну зрілість. Вимагають участи українського громадянства у соймових виборах ті політичні обставини, про які згадував і доказав у рефераті д-р Заваликут. Вищі й далекойдучі інтереси нашої нації вимагають виконати наш громадянський і національний обовязок! На цьому місці слід занотувати і напятнувати комічний виступ кількох старших смотриків, котрі в імені якоїсь там „секції молоді" відчитали „постанову", в котрій заявляються за абстиненцією у соймових виборах. Достойну і гідну відправу почули „делегатки" з уст сен. Кисілевської і рад. Кобринського. А коли забрав голос у порядку дискусії над „внеском" д-р Заваликут, „висланниці" „секції молоді", не маючи чим аргументувати, уважали за найкращий вихід із такого положення, в поспіху повтікали. — Після додаткових пояснень д-ра Заваликута рад. Кобринський поставив внесок про участь українців у виборах до сойму. Внесок одноголосно прийнято. Потім продовжувалася річева дискусія. Хід наради, головно ж дискусії, виказав, що наше сільське жіноцтво цікавиться не тільки своїми приватними (хатніми), але також і загально-національними, культурними й політичними справами. Відспіванням національного гимну нараду закінчено.

Учасниця.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Е. Жарський: ЛЕГКОАТЛЕТИКА. „Сокільська Бібліотека", ч. 3. Вид. „Сокіл-Батько", Львів, 1935, ст. 36., рис. 60. Ціна 0.50 сот. Книжечка Е. Жарського „Легкоатлетика" заповнює цю велику прогалину, що давалась відчути у нашому спортовому легкоатлетичному житті. У вісьмох вправах зібрав автор все те, що потрібне до вивчення початкуючих осіб легкоатлетики. „Легкоатлетика" надається у першій мірі для сільських, шкільних і всіх спортових гуртків, що на спортовому полі стелять свої перші кроки. Не менше скористає з цієї книжечки заавансований змагун; 60 ілюстрацій — світлин схем, фільмових рухів — дозволять йому кожної хвилини провірити своє знання й доповнити його вісти цікавими подробицями. Саме ця незвичайно велика кількість світлин творить із книжечки правдиву енциклопедійку легкоатлетики. Низька ціна повинна заохотити всіх спортовців купити цю книжечку.

Михайло Таранько: МАЛИЙ БАНДУРИСТ. Збірка пісень для дітей. В-во „Світ Дитини", Львів 1935. Стор. 48, ф. 16[0].

ЖУРНАЛИ:

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ. Львів. Рік VIII., ч. 8. за серпень.

ШЛЯХ МОЛОДІ. Рік VII., ч. 8—9 (81—82) за липень—серпень. Вильно 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Нечинний.

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 13. VIII. нечинний.

Середа, 14. VIII. год. 8. веч. премієра „Чоловік 300.000", ком. Джонсона Юнга.

Цирк Станевських при вул. Пелчинській:

Вівторок, 13. серпня дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.15 веч.

Середа, 14. серпня дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.15 веч

Четвер, 15. серпня дві вистави: в год. 4.30 попол. і в год. 8.15 веч.

Концерти українських студентів Богословської Академії у Львові відбудуться:

Белз 13. VIII.
Сокаль 14. VIII.
Радехів 15. VIII.
Броди 16. VIII.
Дохід іде на Рідну Школу.

Кіна.

АДРІЯ: Знеславлена" і „Світла Адрії".

АПОЛЬО: „Для тебе співаю" (І. Кenура).

АТЛЯНТИК: „Червона жінка".

ВАНДА: „Нині живемо" і ревія „Професор у кабареті".

ҐРАЖИНА: „Чібі" (з Франціскою Ґаль).

КАСІНО: „Провокатор Азеф".

КОЛІСЕЙ: Нечинне.

КОПЕРНИК: „Наш щоденний хліб" і додаток.

МАРУСЕНЬКА: „Вбивство в Шикаго" та виступ Факіро.

МІРАЖ: „Ракочі марш", „При зачинених дверях".

МУЗА: „Танечниці з Буенос Айрес", „Наші хлопці моряки".

ПАКС: Нечинне.

ПАЛЯС: „Жінка шукає кохання".

ПАН: „Жінка на одну ніч" і „Міс Фальобра".

РАЙ: „Фрайляйн Доктор".

СВІТ: Нечинне.

СОНЦЕ: „Мадам Батерфляй" і ревія „Парада гумору".

СТИЛЕВЕ: „Злодій сердець", ревія „Абісинські авантюри".

УТІХА: „Буря" і ревія.

ХИМЕРА: Нечинне.

Закордонне радіо.

Вівторок, 13. серпня 1935.

Відень (506,8) 15.40 Солісти, 17.30 Спів (Тавше, бар.), 19.15 „Фіґарове весілля" оп. Моцарта. **Кошиці** (259,1) 17.40 Для Закарпаття, 18.30, 21.00 Словацькі й рум. пісні. **Прага** (470,2) 16.30 Сальон. музика, 18.30 Діточі танці, 21.00 Скр.ресітааль Мужіка. **Париж** (1648) 12.15, 20.45, 22.50 Легка музика. **Білгород** (437,3) 17.00 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 14.15 Де пиріжки достигають (орх.), 16.00 Нові мельодії до танку, 16.30 Китиця нім. нар танків. **Кенігсвустергавзен** (1571) 17.50 Форт. ресітааль, 20.10 Вес. музика. **Ляйпціґ** (382,2) 12.00 Концерт, 16.00 Форт. ресітааль. **Будапешт** (550,5) 17.00 Форт. ресітааль, 20.00 Сольо на арфі, 23.00 Циг. музика. **Міляно** (221,2) 11.30 Легка музика, 13.05 Популярні мельодії, 17.05 Камер. орх., 20.14 „Чорний Перо" оп. Гайоша. **Рим** (420,8) 17.15 Квінтет, 20.40 Камер концерт.

Середа, 14. серпня 1935.

Відень (506.8) 12.00, 13.10, 19.30, 23.15 Концерт, 14.00 Хор. **Прага** (470.2) 12.30 Сальон. музика, 16.30 Орх. **Париж** (1648) 12.15 Симф. музика, 20.00 Сп. ресітааль Маріо Подести. **Білгород** (437,3) 13.15; 20.00 Нар. пісні. **Берлін** (356,7) 18.00 Співаймо й граймо, 19.20 Комізм інструментів (пузон, форт., саксофон). **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Вес. музика, 17.50 Нар. вок. дует, 19.00 Два фортепіяни. **Кельн** (455,9) 16.00 Популярна музика. **Ляйпціґ** (382,2) 18.50 Родина Штравсів. радіоорх., 20.45 Камер вечір. **Мінхен** (405.4) 16.10 Есп. суїта на скр. і форт. Альбеніца, 17.00 Вес. пополуднє, 20.45 Цитра. **Будапешт** (550,5) 19.00 Нар. пісні, 20.30 Оп. орх. **Міляно** (221,1) 11.30 Тріо, 17.05 Квінтет, 20.40 „Едгар" муз. песа Пучінія. **Рим** (420,8) 13.05 Попул. музика, 19.45 Легка музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 13. серпня 1935.

6.30 Раннішня авдиція. 6.50 Музика з ґр. пл.; у перерві ок. 7.20 Ран. денник, Спорт.-тур. ґутірка, 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Метеорольоґ. вістки, 12.05 Полудн. денник, 12.15 Р. Штравс: Життя героя — симф. поема з ґр. пл., 13.00 Хвилинка для жінок, 15.05 Орх. мандоліністів, 13.30 З ринку праці, 13.35 При чорній каві — ґр. пл., 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Твори на кларнет, 16.00 Скринька ПКО, 16.15 Легка музика з ґр. пл., 16.50 Повітряна ескапада, пов. Здз. Мариновського, 17.00 Трохи віденської музики (камер. орх.), 18.05 Космічні проміні, 18.10 Хвилинка поезії, 18.15 Спів, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 18.45 Пісоньки з ґр. пл., 19.15 Реклям. концерт, 19.30 Форт. твори Люд. Ружицького в вик. композитора, 19.50 Акт ґутірка, 20.00 Фейл.: Послухаймо про дідусів, 20.10 Данська музика, спів (Гільмар Діко, тенор). 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 „Гарний сон" оп. Л. Фаля, 22.00 Геройський мотив із ґр. пл., 22.30, 22.36 Спорт. вістки, 22.40 Мала орхестра.

Середа, 14. серпня 1935.

6.30 Раннішня авдиція. 8.25 Практ. вказівки, 11.57 Сиґнал часу, 12.03 Метеорольоґ. вістки, 12.05 Полудн. денник, 12.15 Концерт, 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Суч. німецька опера з ґр. пл. 15.15 Біржа, 15.25 Експорт, 15.30 Музика з ґр. пл., 16.00 Пристань бездомних (Нічліговi доми в Льондоні), 16.15 Солісти, 16.50 „Ті люди" (з повісти Ол. Богушовської), 17.00 Мала орх., 18.00 „Пані вертається з літнища" Мольнара, 18.15 Концерт хору, 18.30 „Неро" опов. для дітей, 18.40 Сільва рерум, мист. життя, 28.45 Сальон. музика з ґр пл., 19.15 Реклям концерт, 19.30 Спів у супр. форт., 19.50 Хліб (Як село живить місто), 20.00 Рибальська ґутірка, 20.10 На радієвій пляжі — легка муз. авд. з уч. орх. і солістів, 20.45 Веч. денник, 20.55 З давньої та суч. Польщі, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Світ сміється (закорд. гумор), 21.40 Сп. ресітааль, 22.00, 22.06 Спорт. вістки, 22.10 Мала орх., 13.05 Танк. музика з ґр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24—5.27 зол.

Нім. марка 1·75—1·81, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінги 26·15—26·25, австр. шілінги 100·00 — 103, чеські корони 20·50—21·25, рум. леї 29·50—31·50, ліри 38·50—41·00.

Золото: Долари 9·05—9·10, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60 — 4·70, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Преміївки.

Доларівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 43·00—44·50.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·50—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 53·00—54·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·50—43·00, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 44·50—46·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 50·50—52·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12-го серпня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг.	масла десерового бльокового без опаковання . .	2·50 зол.
1 кг.	масла десерового в бочках враз з опакованням	2.54·50 „
1 кг.	масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л.	молока	0·14 „
1 л.	сметани	0·65 „
1 к.	яєць	3·00—3·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на сметану і молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. VIII. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	0·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу так кожного доставця.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.